

Цілі сталого розвитку третього тисячоліття: виклики для університетів наук про життя: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, Україна, 23-25 травня 2018 року: матеріали конференції. Київ.2018. Т.4. С. 308-310

УДК 371.13

**ГУВЕРНЕРСТВО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА УМОВА
ЗАБЕЗПЕЧЕННОСТІ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Соценко Ю.Ю. аспірантка кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти (sotcenkoyulia@ukr.net)

Херсонський державний університет

м. Херсон

Сучасна українська система освіти побудована на реформах та нововведеннях, тому дошкільна її ланка керується поширеною ідеєю впровадження та розповсюдження домашньої освіти як альтернативної форми навчання.

За останнє десятиріччя все більшої актуальності набуває проблема професійного домашнього виховання і навчання, адже з кожним роком зростає попит на гувернерів. Професія «гувернер» уведена до переліку спеціальностей, наявних в Україні («Тимчасовий державний перелік професій», код спеціальності 5131), що вказує на її офіційне визнання та інтенсивне поширення.

Гувернерство має свій понятійно-категоріальний апарат. Гувернантка, гувернер (від франц. *gouvernante* - керувати) - особи, які наймалися для домашнього виховання й початкового навчання дітей у сім'ях дворян, вищих чиновників, буржуазії, купців [1].

Гувернерство розвивалося як частина родинного виховання і мало за мету формування яскравої, неповторної, неординарної особистості. Сьогодні гувернерство визначають як цілісну педагогічну систему й окрему галузь педагогіки, що вивчає особливості індивідуалізованого формування в домашніх умовах освіченої, гармонійно розвиненої, комунікабельної особистості з активною життєвою позицією [2].

Спрямованість державних заходів на забезпечення можливості отримання освіти у домашніх умовах сприяла відродженню інституту гувернерів. Дошкільну освіту, що є фундаментом, первинною складовою частиною системи неперервної освіти, відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», можна отримати як у дошкільному закладі, так і в сім'ї.

Водночас традиційна система підготовки студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи у сім'ї не повною мірою враховує актуальні проблеми і соціальні орієнтири сучасної родини, особливості взаємодії педагога та сім'ї. Тому виникає суперечність між потребами сім'ї і недостатньою професійною компетентністю домашнього педагога.

Проблемі професійної підготовки вихователів присвячено багато досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів. Теоретичні та методологічні основи даної проблеми знайшли відображення у працях класиків педагогічної науки К. Ушинського, С. Русової, А. Макаренка, В. Сухомлинського; у наукових дослідженнях сучасних учених-педагогів і психологів А. Алексюка, Л. Артемової, Е. Вільчковського, І. Беха, Л. Божович, О. Савченко, В. Семиченко, В. Сластьоніна, О. Щербакової, А. Богуш. Окремими аспектами багатогранного і складного процесу розвитку професійної підготовки педагогів до роботи з сім'єю присвятили свої наукові праці О. Абдуліна, В. Гриньова, Т. Гущина, І. Зязюн, О. Семенов, Т. Шульга та інші. Вагомими для нашого дослідження стали праці Є. Сарпулової, О. Корх-Черби, О. Зверєвої, Т. Куликової, С. Теплюк.

Зарубіжний досвід засвідчує, що попит на гувернерів з роками не тільки не зменшується, а зростає, пропорційно підвищенню ролі жінок у виробничому, культурному і політичному житті суспільства.

Ефективність професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів-дошкільників до виховання дітей в сім'ї можна значно підвищити, якщо розширити зміст професійної підготовки завдяки вивченню курсу «Гувернерство», за допомогою якого здійснюється цілеспрямований

педагогічний вплив на основі взаємозв'язку мотиваційного, змістового та процесуального компонентів навчальної діяльності

Проаналізувавши робочі навчальні плани напряму підготовки «Дошкільна освіта» факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету, а також урахувавши тематику нашого дослідження, ми зробили висновок, що найбільш сприятливим для вивчення буде введення спецкурсу за вибором студентів «Гувернерство» саме на третьому курсі, оскільки студенти вже мають певне підґрунтя для його засвоєння [3].

Нині інститут домашніх вихователів переживає піднесення, що виявляється у збільшенні попиту на послуги гувернерів, інтересу науковців до цього виду суспільного учіння, створенні освітніх закладів (відкриття нових спеціальностей на педагогічних факультетах) з підготовки домашніх вихователів, організації курсів з підготовки гувернерів. Перспективи подальших досліджень убачаємо в підтвердженні у правильності гіпотези дослідження, а саме в тому, що рівень підготовленості студентів факультетів дошкільної освіти зростатиме в умовах забезпечення педагогічного впливу, спрямованого на формування основних функціональних компетентностей.

Перелік посилань

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Сарапулова, Є. Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера [Текст] / Є. Г. Сарапулова. – К. : МАУП, 2003. – 264 с.
3. Соценко Ю.Ю. Архітектоніка курсу «Гувернерство» / Ю.Ю. Соценко – Педагогічні науки. Випуск LXXVII. Том 2. Херсон 2017 – с. 114-117
4. Соценко Ю.Ю. Критерії, показники та рівні готовності майбутніх вихователів ДНЗ до впровадження альтернативних форм дошкільної освіти / Ю.Ю. Соценко - Osobowość, społeczeństwo,

polityka : Mater. VI Międz. Konf. Nauk.-Prakt. / Pod red. J. Kota. –
Część 1. – Lublin: WSEI, 2017. – S.160-163.